

Sygn. akt *I ACa 124/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mariola Głowacka (spr.)

Sędziowie: SA Ewa Staniszevska

SO (del.) Maciej Rozpędowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2018 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. M. i H. M.**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością**

z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 24 listopada 2017 r., sygn. akt I C 3063/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 o tyle tylko, że odsetki ustawowe od kwoty

132.021,30 zł zasądza od dnia 11 stycznia 2017r. do dnia zapłaty i dalej idące

roszczenie o odsetki oddala,

II. w pozostałym zakresie apelację oddala,

III. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów

zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego

w P. kwotę 135,96 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSA Ewa Staniszevska SSA Mariola Głowacka SSO Maciej Rozpędowski

Sygn. akt I ACa 124/18

UZASADNIENIE

Powodowie E. M. i H. M. po ostatecznym sprecyzowaniu roszczeń, co nastąpiło w piśmie procesowym z z 16 stycznia 2017r. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na ich rzecz kwoty 132.021,30 zł w tym kwoty 67.919 zł tytułem spadku wartości nieruchomości oraz 64.102,30 zł tytułem nakładów na wygłuszenie wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2013r. do dnia zapłaty.

Pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w odpowiedzi na pozew z dnia 17 grudnia 2013r. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 24 listopada 2017r. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 132.021,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2013r. do dnia zapłaty, kosztami postępowania obciążył pozwanego w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 13.627 zł oraz nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa ((...)) kwotę 4.849,11 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że lotnisko P.- Ł. powstało w 1913r. jako pruskie lotnisko wojskowe w Ł. pod P.. Przed I wojną światową, a także w czasie jej trwania na lotnisku funkcjonowała szkoła pilotów, obserwatorów i mechaników, poza tym naprawiano samoloty i składano sprzęt lotniczy. W latach 1931 - 1938 nastąpiła rozbudowa cywilnej części lotniska, port stał się drugim po W.- O. lotniskiem w kraju. W 1987r. powstało Przedsiębiorstwo Państwowe (...), które przejęło zarządzanie lotniskiem w Ł.. W 1993r. przystąpiono do budowy nowego terminalu pasażerskiego, uruchomiono pierwsze połączenie zagraniczne do D.. W 1996r. rozpoczęto rozbudowę i modernizację terminalu (przeprojektowanie całego obiektu, zmiana funkcjonalności pomieszczeń, połączenie hal przylotów i odlotów) oraz podpisano porozumienia w sprawie utworzenia Spółki (...). W dniu 11 lipca 1997r. utworzono Spółkę (...), której udziałowcami zostali Przedsiębiorstwo Państwowe (...), Miasto P. oraz Skarb Państwa. W 2000r. rozpoczęto prace przy budowie terminalu pasażerskiego, przystąpiono do modernizacji i rozbudowy płyty postojowej samolotów, uruchomiono połączenia do B. i zawarto porozumienia o współpracy z F. A.. W 2001r. oddano do użytku dwa nowoczesne terminale: pasażerski i cargo oraz nową płytę postojową. W 2002r. uruchomiono połączenia do W. i F.. W 2003r. uruchomiono połączenia do K./B., W., M. i L., a także oddano do użytkowania zmodernizowany terminal GA. W 2004r. uruchomiono połączenia do B. i M.. W latach 2005 - 2007 uruchomiono kolejne połączenia do L. L., L. S., D., L., S., B.-G., B., D., (...), L. G., E., P.-B., R.- C. i K.. W 2008r. przystąpiono do rozbudowy terminala pasażerskiego i dostosowano infrastrukturę do obsługi ruchu w strefie S.. W dniu 28 lutego 2011r. (...) Dyrektor Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”. W kwietniu 2011r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminalu pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów. Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkowało wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000r. skorzystało z niego 227.847 pasażerów przy liczbie 13.223 operacji lotniczych. W 2008r. natomiast z portu skorzystało już 1.274.679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23.609. W 2012r. z portu skorzystało 1.595.221 pasażerów i odbyło się 25.261 operacji lotniczych. Lotnisko cywilne P. - Ł. jest własnością pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 30 stycznia 2012r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr(...)w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P.. Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P., którego zarządcą jest (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie:

1) izolacji równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $U_{eqD} = 55$ dB pochodzącego do startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;

- 2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} = 45$ dB pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
- 3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 50$ dB pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska;
- 4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $U_{eqN} = 40$ dB pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy:

- 1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 60$ dB oraz dla nocy $L_{AeqN} = 50$ dB pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $U_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $U_{eqN} = 45$ dB pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska;
- 2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej. Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powodowie E. M. i H. M. są właścicielami nieruchomości położonej w P. przy ulicy ul. (...) stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 887 m^2 dla której Sąd Rejonowy (...) w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Na dzień

wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku Województwa (...) przedmiotowa nieruchomość zabudowana była budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, wolnostojącym, dwukondygnacyjnym, podpiwniczonym, wzniesionym w technologii tradycyjnej murowanej, z dachem płaskim krytym papą o powierzchni użytkowej $147,5 \text{ m}^{(2)}$. Dla obszaru na którym położona jest przedmiotowa nieruchomość brak jest aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy T. zatwierdzonej uchwałą nr (...) Rady Gminy T. z dnia 21 czerwca 2011r. działka znajduje się na terenach oznaczonych symbolem M.4 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o dużej intensywności. Stosownie do załączników nr 6b i 7b do uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) nieruchomość ta znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. - Ł. w P. w miejscu w którym równoważny poziom hałasu L_{AeqD} i L_{AeqN} wynosi dla hałasu pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych $L_{AeqD} = 60$ dB i $L_{AeqN} = 50$ dB, a dla hałasu związanego z działalnością lotniska $L_{AeqD} = 55$ dB i $L_{AeqN} = 45$ dB. Wartość nieruchomości uległa zmniejszeniu na skutek ograniczeń w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr (...). Na poziom cen rynkowych wpływa m.in. tzw. świadomy nabywca. Uchwała Sejmiku Województwa (...) tworząca obszar ograniczonego użytkowania lotniska stała się bodźcem, który wywarł i wywiera decydujący wpływ na zachowania uczestników rynku nieruchomości na obszarze ograniczonego użytkowania lotniska, uświadamiając im przyczynę jego utworzenia jaką jest ponadnormatywny hałas na tym terenie, co skutkuje spadkiem

i niższymi cenami uzyskiwanymi za nieruchomości położone na obszarze oddziaływania lotniska cywilnego w stosunku do cen uzyskiwanych za podobne nieruchomości położone poza tym obszarem. Ograniczenia i niedogodności w wykorzystywaniu nieruchomości zgodnie z przeznaczeniem są związane m.in. z hałasem lotniczym. Wartość nieruchomości powodów według stanu nieruchomości na dzień 28 lutego 2012r. i według cen na dzień 1 grudnia 2016r. wynosi 584.100 zł. W związku z funkcjonowaniem lotniska i wprowadzeniem uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr (...) obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P. wartość nieruchomości powodów uległa zmniejszeniu o 67.919 zł. W związku ze zwiększonym hałasem wywołanym ruchem pojazdów lotniczych, zwiększonym przez wprowadzenie strefy, budynek mieszkalny położony na nieruchomości powodów wymaga adaptacji, aby spełnić wymagania dźwiękoszczelności przewidziane dla strefy wewnętrznej. Ogólne szacunkowe koszty adaptacyjne z tytułu przystosowania nieruchomości powodów do wymagań akustycznych ustanowionych dla strefy wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania dla L. P. - Ł. wynoszą 64.102,30 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód pismem z dnia 18 września 2013r. skierował do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wezwanie do zapłaty w terminie do dnia 30 września 2013r. kwoty 400.000 zł w tym kwoty 300.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze zmniejszeniem wartości nieruchomości oraz 100.000 zł tytułem odszkodowania za konieczny remont w celu dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do odpowiednich standardów akustycznych. Pismem z dnia 9 października 2013r. pozwany odmówił zapłaty żądanej kwoty zarzucając, że nie została ona poparta żadnymi wyliczeniami z których wynikałyby składniki dochodzonej kwoty oraz sposób jej skalkulowania, a także brak było opinii biegłego rzeczoznawcy w zakresie wyceny nieruchomości, co uniemożliwiło weryfikację kwoty żądanego roszczenia.

Sąd pierwszej instancji powyższy stan faktyczny ustalił w oparciu o dowody w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, jak również opinii wraz z opinią uzupełniającą A. K. oraz opinii pisemnej o zmniejszeniu wartości nieruchomości rynkowej, operatu szacunkowego, opinii pisemnej dotyczącej określenia wartości nakładów wraz z pisemną opinią uzupełniającą biegłego J. W.. Między stronami bezsporne było, że nieruchomość powodów położona jest w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania lotniska cywilnego P.-Ł.. Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia, czy na skutek działalności lotniska P. - Ł. i ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania doszło do spadku wartości nieruchomości powodów oraz wysokości kosztów adaptacyjnych z tytułu przystosowania nieruchomości powodów do wymagań akustycznych ustanowionych dla strefy wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania dla L. P. - Ł.. Powyższe Sąd ustalił w szczególności na podstawie opinii i operatu szacunkowego biegłych sądowych A. K. i J. W.. Nie posłużyły natomiast dla poczynienia w sprawie ustaleń faktycznych przedstawione przez strony opinie prywatne, gdyż Sąd uznał, że nie mogą one skutecznie podważyć sporządzonej w niniejszej sprawie opinii biegłego sądowego, jak również zastąpić dowodu z tejże opinii.

Sąd Okręgowy uznał, że opinia wraz z opinią uzupełniającą opracowana przez biegłą A. K. oraz operat szacunkowy dotyczący wartości samej nieruchomości, opinia traktująca o spadku wartości przedmiotowej nieruchomości oraz opinia dotycząca wartości nakładów opracowane wraz z pisemną opinią uzupełniającą przez biegłego J. W., zostały sporządzone przez biegłych w sposób jasny, rzeczowy i przejrzysty. Biegli wskazali na czym oparli się wydając opinie, z jakich korzystali źródeł i jaką posłużyli się metodologią. W sposób zrozumiały przedstawili wnioski opinii oraz sposób w jaki do nich doszli. Sąd nie miał też wątpliwości co do tego, że biegli posiadają kompetencje i doświadczenie potrzebne do wydania opinii w sprawie. Biegły sądowy J. W. jest rzeczoznawcą majątkowym, biegłym z dziedziny budownictwa i akustyki budowlanej co pozwala uznać, że posiada doświadczenie i wiedzę w przedmiocie objętym zakresem opinii w niniejszej sprawie. Biegły ten od lat zajmuje się tematyką oddziaływania hałasu lotniczego na nieruchomości położone w strefach ograniczonego użytkowania. Zarówno biegła A. K. jak i biegły J. W. w sposób rzeczowy i przekonujący odnieśli się w opiniach uzupełniających do zarzutów zgłoszonych przez pozwanego do wydanych przez nich opinii, wyczerpująco wyjaśniając dlaczego nie można uznać je za zasadne. Opinia biegłego J. W. co do ustalenia spadku wartości, zawsze z istoty swej stanowi szacunek i określa potencjał nieruchomości. Już z samego charakteru operatu wynika, że określona w nim wartość nieruchomości ma charakter szacunkowy. Wartość rynkową determinuje i ostatecznie weryfikuje każdorazowo konkretna transakcja dotycząca konkretnej nieruchomości. To samo należy odnieść do ustaleń w zakresie ustalenia spadków wartości nieruchomości w związku z wprowadzeniem

stref ograniczonego użytkowania. Z istoty swej ustalenia dokonane w tym zakresie mają walor hipotezy. Przyjęcie przez biegłego najwłaściwszej, w jego ocenie, metody i doświadczenie zawodowe biegłego mają gwarantować to, że jego ustalenia będą jak najbardziej zbliżone do wyników, które mogłyby zostać osiągnięte w rzeczywistym obrocie. W konsekwencji Sąd opinię biegłego J. W. uznał za sporządzoną w sposób prawidłowy, z zachowaniem wszelkich zasad szacowania nieruchomości. Wobec powyższego Sąd uznał, że pozwany nie zgłosił zarzutów, które skutecznie podważyłyby prawidłowość i rzetelność opracowanych w sprawie opinii, a wszystkie podniesione wątpliwości biegli rzeczowo i rzetelnie wyjaśnili w opiniach uzupełniających. Dlatego Sąd uznał opinie za w pełni przydatne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek pozwanego o wezwanie biegłego J. W. na rozprawę celem jego uzupełniającego przesłuchania, gdyż biegły w opinii uzupełniającej odniósł się w sposób jasny i rzeczowy do wszystkich istotnych zarzutów jakie zgłosił pozwany w toku postępowania, co do sporządzonych przez biegłego opinii. Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii biegłego. Potrzeba powołania nowego biegłego na tożsamą okoliczność powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii lub z konieczności dodatkowego asekurowania swoich postulatów. O dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego na tożsame okoliczności nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, co powinno skutkować jego pominięciem w świetle art. 217 § 3 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 1999r. (...) (...) (...) (...) oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z 5 czerwca 2002r. (...) (...) (...) Oddaleniu podlegał również wniosek o zwrócenie się przez Sąd do organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych o ocenę prawidłowości sporządzonej przez biegłego J. W. opinii, bowiem na gruncie przepisów kodeksu cywilnego oceny przeprowadzonych dowodów w tym dowodu z opinii powoływanych biegłych dokonuje Sąd rozpoznający sprawę, zatem oceny wyrażone przez inne podmioty nie są wiążące przy dokonywaniu oceny dowodów przez Sąd. Za mało przydatne Sąd uznał zeznania świadka T. J., gdyż nie miały one większego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd pierwszej instancji w tak ustalonym stanie faktycznym uznał, że podstawą prawną dochodzonego pozwem roszczenia jest przepis art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska zgodnie z którym jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Stosownie do ust. 2 powołanego przepisu w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Skutki ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania zostały w powołanej ustawie uregulowane kompleksowo, za czym przemawia językowa wykładnia wskazanego przepisu. Literalne brzmienie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska nie daje podstaw do dokonania rozróżnienia na poszczególne rodzaje ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości. Skoro zgodnie z art. 129 ust. 2 w zw. z art. 135 i 136 ustawy odszkodowanie przysługuje właścicielowi (użytkownikowi wieczystemu) w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z jego nieruchomości, to rozumieć przez to należy ograniczenie korzystania z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, a więc określony przy zastosowaniu art. 140 k.c. Jeśli właściciel nieruchomości (użytkownik wieczysty) został ograniczony w sposobie korzystania ze swojej nieruchomości w dotychczasowy sposób na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, ale to ograniczenie nie ma charakteru istotnego (bo korzystanie z nieruchomości jest możliwe) to właściciel (użytkownik wieczysty) może domagać się odszkodowania z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości (art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ustawy). Ograniczenie takie może polegać na nałożeniu na właściciela nieruchomości (użytkownika wieczystego) obowiązku znoszenia hałasu przekraczającego poziom dopuszczalny przez obowiązujące prawo, a więc obowiązek znoszenia immisji przekraczających przeciętną miarę. Zgodnie z przepisem art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska z roszczeniem odszkodowawczym „można wystąpić” w okresie dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Cytowany przepis ustawy wprowadza termin zawity, niebędący terminem

przedawnienia, którego upływ ma ten skutek, że roszczenie to wygasa (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia(...). (...). Terminowe zgłoszenie roszczenia odszkodowawczego obowiązaneemu powoduje, że roszczenie nie wygasa, przy czym do zgłoszenia roszczenia nie jest niezbędnie konieczne jego dochodzenie przed sądem. Powodowie zgłosili pozwanemu roszczenie przed upływem terminu zawitego liczonego od daty wejścia w życie rozporządzenia. Dokonali bowiem tego pismem z dnia 18 września 2013r. W aktach brak jest dowodu doręczenia tego pisma, ale pozwany okoliczności tej nie kwestionował.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że dla powstania roszczenia odszkodowawczego powodów konieczne było wystąpienie następujących przesłanek:

- ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w sposób przewidziany ustawą,

- powstanie szkody,
- związek przyczynowy pomiędzy ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości w sposób przewidziany ustawą a powstaniem szkody.

Sąd uznał, że wszystkie powołane wyżej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego zostały spełnione. Samo objęcie nieruchomości, co do której przysługuje powodowi prawo własności, strefą ograniczonego użytkowania spowodowało ograniczenie sposobu korzystania z tej nieruchomości, chociażby z uwagi na zawężenie uprawnień właścicielskich wyrażające się np. w konieczności znoszenia ponadnormatywnego hałasu (w którym powodowie również upatrywali źródła szkody). Nadto z treści powołanego wyżej rozporządzenia jasno wynika, że nieruchomość objęta została ograniczeniami w zakresie jej zabudowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, że ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości wynikające z zawężenia granic własności na skutek wejścia w życie rozporządzenia, lecz również obniżenie wartości nieruchomości na skutek ograniczeń przewidzianych w treści takiego rozporządzenia. Skutkiem wejścia w życie rozporządzenia jest nie tylko konieczność poddania się przewidzianym w nim wprost ograniczeniom, ale również konieczność znoszenia emisji przekraczających standard jakości środowiska, którym - w razie braku rozporządzenia - właściciel mógłby się przeciwstawić jako działaniom bezprawnym w świetle art. 174 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. Szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 powołanej ustawy jest więc także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, że właściciel (użytkownik wieczysty) nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne w tym obszarze emisje (np. hałas). Na skutek wprowadzenia w życie powołaną wyżej uchwałą Sejmiku Województwa (...) obszaru ograniczonego użytkowania, nieruchomość stanowiąca przedmiot postępowania znalazła się w strefie wewnętrznej tego obszaru. Z opinii biegłego sądowego wynika, że potencjalni nabywcy nieruchomości wiązą położenie nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania przede wszystkim z hałasem. (...) wiąże się dla nich nie tylko z ograniczeniami w korzystaniu z nieruchomości, ale przede wszystkim z koniecznością znoszenia zwiększonej emisji hałasu, co w znaczący sposób obniża komfort życia w takim miejscu. Powołane okoliczności powodują, że nieruchomości położone w sąsiedztwie lotniska ze względu na mniejsze zainteresowanie, mają niższe ceny niż porównywalne nieruchomości położone na innych obszarach. Oczywistym w tej sytuacji jest, że obniżenie wartości nieruchomości spowodowane jest właśnie wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania.

Wobec zatem uznania, że w przypadku nieruchomości objętej postępowaniem doszło do ograniczenia sposobu korzystania z niej w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania zbadać należało, czy wiązało się to dla powodów ze szkodą. Przyjmuje się, że szkodą jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica między obecnym jego stanem majątkowym a stanem jaki zaistniałby, gdyby zdarzenie wywołujące szkodę nie wystąpiło (vide: wyroki Sądu Najwyższego z dnia (...). (...)) oraz z dnia (...) (...)). Stosując metodę dyferencyjną ustalenia wysokości szkody bada się aktualny stan majątkowy poszkodowanego tzn. stan istniejący po zajściu zdarzenia sprawczego. Aktualny stan majątku porównywać należy z poprzednim. Przy dokonywaniu takiego porównania ocenić należy stopień prawdopodobieństwa wystąpienia określonego stanu majątku, a także zbadać istnienie tzw. normalnego związku przyczynowego między działaniem sprawczym a powstałą szkodą. W tej sytuacji należało zbadać jaki był zakres spadku

wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot postępowania po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania. W tym celu Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości J. W.. Na podstawie przeprowadzonych wyliczeń biegły stwierdził, że w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. - Ł. spadek wartości nieruchomości wynosi 67.919 zł. Biegły wszechstronnie określił tendencje na rynku nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania, jak i poza nią biorąc pod uwagę szereg okoliczności mających wpływ na ceny nieruchomości. Nie budził wątpliwości wpływ obszaru ograniczonego użytkowania lotniska P. - Ł. na wartość nieruchomości tam położonych, co spowodowało, że ceny uzyskiwane za nieruchomości położone na obszarze ograniczonego użytkowania były niższe od cen podobnych nieruchomości położonych poza tym obszarem w innych częściach P.. Utrata wartości nieruchomości, której dotyczy postępowanie, związana jest z położeniem nieruchomości w strefie obszaru ograniczonego użytkowania ustanowionego dla lotniska P. - Ł. i obejmuje uciążliwości związane z funkcjonowaniem lotniska przede wszystkim w postaci hałasu. Nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy to czy po utworzeniu obszaru normy hałasu w rzeczywistości są przekraczane, skoro skutek w postaci obawy przed ich przekroczeniem już wystąpił, a to skutkowało spadkiem wartości nieruchomości. Stąd też zbędne było powoływanie dowodów, które wskazane okoliczności miałyby potwierdzać.

Sąd pierwszej instancji opierając się na opinii biegłego stwierdził istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a zmianami cen w tym spadkiem wartości rynkowej nieruchomości. Sama świadomość ponadnormatywnych immisji (hałasu) niewątpliwie ujemnie wpływa na atrakcyjność nieruchomości, a dodatkowo usankcjonowanie generowania tych immisji uniemożliwia właścicielowi (użytkownikowi wieczystemu) wystąpienie o ochronę przed nimi na drodze prawnej. Normalny (adekwatny) związek przyczynowy zachodzi wówczas, gdy według empirycznie poznanych praw rządzących określoną sferą życia człowieka i występujących w tej sferze prawidłowości określony fakt jest skutkiem innego określonego faktu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia(...)) (...). Sąd uznał, że tak rozumiany związek przyczynowy istnieje w rozpoznawanej sprawie. Niewątpliwym jest bowiem związek spadku wartości nieruchomości z zakłóceniami w korzystaniu z niej wywołanymi sąsiedztwem lotniska, które generuje hałas i nakazem znoszenia tego hałasu bez możliwości skorzystania z roszczenia negatoryjnego z art. 222 § 2 k.c. Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że powodowie wykazali, iż wartość objętej rozpoznawanym żądaniem nieruchomości uległa zmniejszeniu z uwagi na objęcie jej obszarem ograniczonego użytkowania wprowadzonym rozporządzeniem Sejmiku Województwa (...) z dnia (...). w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P.. W konsekwencji na podstawie powołanych wyżej przepisów ustawy Sąd Okręgowy zasądził tytułem odszkodowania kwotę 67.919 zł.

Zdaniem Sądu bez znaczenia w rozpoznawanej sprawie pozostawała przy tym okoliczność, że powodowie nabyli nieruchomość mając świadomość, iż jest ona położona w pobliżu lotniska. Podstawy prawnej żądania pozwu upatrywać bowiem należy w ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania, które stanowiło samodzielną podstawę do domagania się zapłaty odszkodowania. To zaś nastąpiło już po nabyciu i zabudowaniu nieruchomości. Z tych też względów bez znaczenia dla oceny zasadności wywiedzionego powództwa w rozpoznawanej części pozostawała okoliczność, że na lotnisku P. - Ł. samoloty stacjonowały od kilkudziesięciu lat, zaś mieszkańcy pobliskich nieruchomości mieli tego świadomość. Brak było również podstaw do czynienia zarzutu właścicielom sąsiadujących z lotniskiem nieruchomości, że na terenie tym pobudowali budynki mieszkalne w sytuacji, gdy nie sprzeciwiali się temu - do czasu wprowadzenia strefy ograniczonego użytkowania - obowiązujące przepisy prawa. Istotnym jest również, że na podstawie opinii biegłego Sąd ustalił, iż to właśnie wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania spowodowało, iż wartość nieruchomości spadła. Wiązało się to z tym, że poziom natężenia hałasu będzie się na tym lotnisku zwiększał znacząco w związku z jego rozbudową i intensyfikacją lotów, zaś wprowadzenie obszaru sankcjonuje taki stan rzeczy. Nie sprzeciwiała się również żądaniu pozwu okoliczność, że utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania po części spowodowane jest wypełnianiem zadań o charakterze użyteczności publicznej. Zadania w tym zakresie winny być bowiem realizowane z poszanowaniem prawa własności. Powodowie w niniejszym procesie domagali się jedynie realizacji uprawnień, które zostały im przyznane przez ustawodawcę. W ocenie Sądu nie sposób jest zatem upatrywać w takim działaniu sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. To podmiot podejmujący decyzję o utrzymaniu lotniska w tak dużym mieście jak P. winien uprzednio dokonać analizy wynikających z tego faktu konsekwencji (w tym również finansowych), by przewidziany ustawą obowiązek wypłaty na rzecz właścicieli

(użytkowników wieczystych) nieruchomości odszkodowań nie stanowił jedynie pustego zobowiązania. Mając na względzie, że podstawą do domagania się odszkodowania w świetle powołanych wyżej przepisów ustawy stanowiło już samo wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania, za bez znaczenia Sąd uznał, rozważania w przedmiocie tego, jakie działania podejmuje pozwany, by ograniczyć immisję hałasu oraz uciążliwość funkcjonowania lotniska dla sąsiednich nieruchomości. Działania te nie doprowadziły jak dotąd do takiego zmniejszenia poziomu hałasu, by możliwym było zlikwidowanie obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla lotniska P. - Ł.. Sąd w kontekście opinii biegłego zdyskwalifikował zarzut pozwanego, że bliskość lotniska może powodować wzrost atrakcyjności, a przez to wpływać na ceny nieruchomości. Zdaniem Sądu taka opinia jest daleko idącym uproszczeniem. O ile bowiem jest to możliwe w przypadku nieruchomości komercyjnych (przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej), to jednak prawidłowość taka nie występuje w przypadku nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkaniowe.

Sąd pierwszej instancji uwzględnił również roszczenie powodów związane z koniecznością przeprowadzenia rewitalizacji akustycznej budynku posadowionego na ich nieruchomości. Sąd podkreślił, że wykładnia językowa art. 136 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska nie prowadzi do wniosku, że tylko w przypadku poniesienia przedmiotowych nakładów można żądać ich zwrotu. Ustawodawca użył określenia „także koszty poniesione”, co mogłoby wskazywać na koszty już wydatkowane w celu wypełnienia wymagań technicznych w obszarze ograniczonego użytkowania. Jednak odwołanie do art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz słowo „także” wskazują, że jest to tylko jedna ze szkód, które podlegają naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zdaniem Sądu przy dokonywaniu wykładni wskazanego przepisu należy wziąć pod uwagę, że celem uregulowań z art. 129 i 136 ustawy Prawo ochrony środowiska jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Wskazanie na koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody. Jako element szkody uznano „także koszty poniesione”, a nie „wyłącznie koszty już poniesione”. Przepisu art. 136 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska nie można traktować jako zawężającego zakres odszkodowania wskazany w art. 129 ust. 2 tej ustawy. Ten zaś mówi jedynie ogólnie o obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z (...) (...), M.Prawniczy (...)). Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wypłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (vide: uchwała Sądu Najwyższego z (...) (...), (...)). W sprawie brak jest podstaw do uznania, że wolą ustawodawcy było ograniczenie praw właścicieli nieruchomości i wprowadzenie wyjątku od przedstawionej ogólnej zasady tym bardziej, że ustawa Prawo ochrony środowiska miała ułatwić naprawienie szkód, a nie stwarzać dodatkowe bariery w uzyskaniu odszkodowania. Gdyby przyjąć odmienne rozumowanie oznaczałoby to nieuzasadnione uprzywilejowanie tych właścicieli nieruchomości, których sytuacja majątkowa umożliwia dokonanie nakładów w okresie dwóch lat od wejścia w życie Rozporządzenia Wojewody, którego upływ jako terminu zawitego powoduje wygaśnięcie roszczeń. Zdaniem Sądu dyskryminowałoby to tych właścicieli, którzy ze względu na sytuację majątkową nie są w stanie dokonać stosowanych nakładów. W uchwale Sejmiku Województwa (...) z dnia (...). nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P. wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej. Wysokość szkody powodów - nakładów koniecznych na

zapewnienie właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach budynku - została wykazana poprzez opinie biegłego sądowego J. W.. Z wyliczeń biegłego wynika, że koszty adaptacji aby, spełnić wymagania dźwiękoszczelności przewidziane dla strefy wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania stanowią kwotę 64.102,30 zł. Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwotę 132.021,30 zł w tym 67.919 zł tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości oraz 64.102,30 zł tytułem odszkodowania za konieczność dokonania adaptacji akustycznej.

Sąd pierwszej instancji o odsetkach ustawowych od zasądzonej należności głównej orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona należą się odsetki ustawowe. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, z uwagi na brzmienie przepisu art. 455 k.c., po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Zgodnie z art. 363 § 2 k.c. jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania chyba, że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Odsetki ustawowe gwarantują wierzycielowi waloryzację spadku siły nabywczej pieniądza, a na wysokość ustalanych odsetek ustawowych ma przede wszystkim wpływ to, że mają one pełnić także funkcję stymulującą dłużnika do spełnienia świadczenia pieniężnego. W ocenie Sądu zasądzenie odsetek od dnia wyrokowania mogłoby mieć uzasadnienie wówczas, gdyby między datą wymagalności świadczenia a datą wyrokowania wystąpiła znaczna zmiana wartości nieruchomości (vide: wyroki Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia (...) (...) oraz z dnia (...) (...)). Zdaniem Sądu tego rodzaju uwarunkowania ekonomiczne nie występują w realiach rozpoznawanej sprawy. Nie ma podstaw do przyjęcia, aby poziom cen nieruchomości wzrósł między listopadem 2013r. a dniem wyrokowania. Wręcz przeciwnie z opinii biegłego sądowego wynika jednoznacznie stabilizacja cen na rynku nieruchomości i jedynie nieznaczne wahania trendów czasowych w tym okresie. W tej sytuacji zasądzenie odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem powodów od dnia 1 października 2013r. tj. od dnia następnego od daty wskazanej w wezwaniu pozwanego do zapłaty, nie spowoduje zatracenia funkcji tychże odsetek, które mają charakter również odszkodowawczy, ani też nie spowoduje nieuzasadnionego wzbogacenia wierzycieli. Pozwany jako profesjonalista musiał mieć świadomość roszczeń, które mogą być zgłoszone w związku z utworzeniem strefy ograniczonego użytkowania i w związku z tym winien odpowiednio wcześniej przygotować się do realizacji słusznych roszczeń właścicieli nieruchomości z tym związanych. Zwłaszcza biorąc pod uwagę doświadczenia z wypłatą odszkodowań w związku z roszczeniami mieszkańców strefy wokół lotniska wojskowego P. - K.. W tej sytuacji zasądzenie odsetek ustawowych od daty późniejszej naruszałoby słuszny interes powodów. Wezwanie do zapłaty z dnia 18 września 2013r. opiewało na łączną kwotę 400.000 zł, a zatem także kwota rozszerzonego powództwa była objęta tym wezwaniem.

Sąd pierwszej instancji o kosztach sądowych orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. uznając, że powodowie wygrali proces w całości. Z tego powodu kosztami procesu obciążono pozwanego i z tego tytułu zasądzone od niego na rzecz powodów kwotę 13.627 zł na którą składały się: 3.600 zł koszty zastępstwa procesowego, nadto opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, 4.000 zł tytułem zwrotu uiszczonych przez powodów opłaty od pozwu, 6.000 zł tytułem zaliczki na opinie biegłych. Nadto Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w (...) kwotę 2.602 zł tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu oraz kwotę 4.849,11 zł tytułem zwrotu kosztów wyłożonych przez Skarb Państwa tymczasowo na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych, łącznie 8.247,11 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zaskarżając wyrok w całości. Pozwany zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 3 k.p.c. poprzez uznanie za opinię biegłego, a następnie włączenie do materiału dowodowego dokumentu sporządzonego w dniu 1 grudnia 2016r. przez biegłego sądowego J. W. w sytuacji, gdy dokument ten nie posiada formy operatu szacunkowego, która, jest wymagana dla opinii dotyczącej określenia wartości i spadku wartości nieruchomości, co w konsekwencji wpłynęło na wynik

sprawy, gdyż Sąd ustalając przyczyny i wysokość odszkodowania co do spadku wartości nieruchomości w całości oparł się na tymże dokumencie traktując go jako pełnoprawną opinię biegłego posiadającą walor dowodu,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wejściem w życie uchwały nr (...)Sejmiku Województwa (...) z dnia (...)w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P., a spadkiem wartości nieruchomości powoda w sytuacji, gdy ustalenie takiego związku nie było możliwe bez analizy trendów cenowych nieruchomości położonych w sąsiedztwie lotniska przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania celem ustalenia czy to wpływ obszaru, czy może tylko sąsiedztwo lotniska jest czynnikiem determinującym ewentualne rozbieżności wartości nieruchomości położonych w obszarze jego oddziaływania, a analiza taka nie została w toku postępowania dowodowego przeprowadzona;

3) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 278 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przerwienie na biegłego obowiązku dokonania części ustaleń faktycznych i wykładni prawa (w zakresie dotyczącym spadku wartości nieruchomości) oraz na bezkrytycznym oparciu się na jego stanowisku w tym zakresie przy wydawaniu rozstrzygnięcia,

4) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz w zw. z art. 244 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego w celu ustalenia faktów mających znaczenie dla sprawy i w konsekwencji pominięcie mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy dowodu z dokumentu urzędowego w postaci decyzji (...), dowodu w postaci Raportu o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko -(...)i (...) sp. z o.o. im. H. W. i to pomimo faktu, że wnioski płynące z tych dowodów są sprzeczne z wnioskami stanowiącymi podstawę dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, na którym to dowodzie Sąd oparł zaskarżony wyrok,

5) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę kluczowego w sprawie dowodu i wydanie rozstrzygnięcia w sprawie w oparciu o opinię biegłego J. W. w której w sposób wadliwy i nierzetelny dokonano wyceny nakładów wskazanych przez biegłą akustyk, a strona pozwana podnosiła w tym przedmiocie szereg zarzutów.

Ponadto jako ewentualne pozwany podał następujące zarzuty:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że dłużnik dopuszcza się opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego nie spełniając go w dacie 1 października 2013r. w sytuacji, gdy stwierdzenie istnienia obowiązku spełnienia przez niego tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości nastąpiło dopiero w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowego i wydania wyroku przez Sąd pierwszej instancji,

2) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z:

- opinii prywatnej dr A. F. na okoliczność nieprawidłowego zastosowania modelu statystycznego w opinii o spadku wartości nieruchomości,
- opinii prywatnej dr K. S. pt. „Uwagi do analizy rynku nieruchomości na (...) ograniczonego (...)” na okoliczność nieprawidłowego zastosowania modelu statystycznego w opinii o spadku wartości nieruchomości,
- „Opinii dotyczącej zasad metodycznych wyceny nieruchomości do celów odszkodowawczych na obszarze ograniczonego użytkowania portu lotniczego oraz ocena poprawności zastosowania modelu statystycznego (regresji wielorakiej) we wskazanych opiniach biegłych sądowych” sporządzonej przez prof. US dr hab. I. F.

oraz dr inż. J. K. na okoliczność błędów jakimi obarczona jest metodologia stosowana przez biegłego J. W. przy sporządzaniu opinii w przedmiocie spadku wartości nieruchomości,

3) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 207 § 6 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. i art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c. poprzez:

a) oddalenie wniosku dowodowego strony pozwanej o złożenie przez Sąd wniosku do (...) Stowarzyszenia (...) w celu oceny prawidłowości sporządzenia opinii w sytuacji, gdy wnioskowany dowód miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy,

b) oddalenie wniosków dowodowych strony pozwanej o przesłuchanie biegłych na rozprawie na okoliczności wskazane w pismach procesowych pozwanego z dnia 11 stycznia 2017r. oraz 19 września 2017r. mimo licznych zarzutów pozwanego co do opinii biegłego J. W., które biegły winien wyjaśnić podczas przesłuchania oraz oddalenie wniosków dowodowych strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność spadku wartości nieruchomości powodów oraz dowodu z kolejnej opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność ustalenia wartości nakładów akustycznych w sytuacji, gdy dowód ten miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, jak również zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ewentualnie pozwany wniósł o:

1) przeprowadzenie na podstawie art. 380 k.p.c. dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości zgodnie z wnioskiem pozwanego złożonym w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji,

2) skierowanie wniosku o weryfikację opinii biegłego do wskazanej przez pozwanego organizacji rzeczoznawców majątkowych i następnie na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z 382 k.p.c. przeprowadzenie dowodu z uzyskanej oceny zgodnie z wnioskiem pozwanego złożonym w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji,

3) przeprowadzenie na podstawie art. 380 k.p.c. dowodu z opinii innego biegłego z zakresu budownictwa zgodnie z wnioskiem pozwanego złożonym w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji w piśmie z dnia 11 stycznia 2017r.,

4) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Powodowie E. M. i H. M. w odpowiedzi na apelację wnieśli o oddalenie apelacji strony pozwanej w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz zwrot kosztów procesu przed Sądem drugiej instancji w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie w nieznacznym zakresie dotyczącym daty początkowej naliczenia odsetek ustawowych, w pozostałym zakresie została oddalona.

Zasadnie Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek pozwanego o weryfikację opinii J. W. przez organizację rzeczoznawców majątkowych tj. (...) (...) Federacji Stowarzyszeń (...). Art. 157 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U. z 2018r. poz. 121 ze zm. zwanej dalej „u.g.n.”) dopuszcza ocenę prawidłowości sporządzenia wyłącznie operatu szacunkowego. Powyższy przepis nie przewiduje oceny prawidłowości

opinii biegłego. Ocena środka dowodowego w postaci opinii biegłego sądowego przysługuje wyłącznie Sądowi. Nie może on w tym zakresie wyręczać się innymi podmiotami. Sąd prowadzący postępowanie dowodowe weryfikuje zebrany materiał dowodowy w tym opinię biegłego i musi dokonać jego oceny z zachowaniem zasad wskazanych w treści art. 233 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 marca 2013r. VACa 10/13, (...)nr (...)). W razie wątpliwości co do prawidłowości obranej przez biegłego metodologii czy sformułowanych wniosków jedyną drogą, przewidzianą przepisami procesowymi, jest dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego, bądź też przeprowadzenie opinii uzupełniającej.

Powyższe stanowisko zostało zresztą potwierdzone przez (...) Federację Stowarzyszeń (...) w piśmie z dnia 29 stycznia 2016r. nadesłanym do sprawy (...)Sądu Okręgowego w (...) (sygn. akt (...) Sądu Apelacyjnego w (...)), o czym Sądowi Apelacyjnemu wiadomym jest z urzędu. Sąd Okręgowy w (...)w w/w sprawie zarządzeniem z dnia 18 listopada 2015r. zwrócił się do (...) Federacji Stowarzyszeń (...) o dokonanie w trybie art. 157 u.g.n. oceny prawidłowości operatu szacunkowego sporządzonego przez biegłego K. R. w dniu 13 marca 2015r. (vide: k. 377 akt (...)). (...) Federacja Stowarzyszeń (...) w piśmie z dnia 29 stycznia 2016r., które wpłynęło do Sądu Okręgowego w (...)w dniu 5 lutego 2016r., poinformowała o braku podstaw prawnych i kompetencji do podjęcia przez Stowarzyszenie oceny opinii biegłego sądowego K. R., gdyż tryb wskazany we wniosku Sądu wynikający z art. 157 u.g.n. dotyczy operatu szacunkowego, natomiast przedmiotem wniosku o ocenę jest faktycznie opinia biegłego sądowego wydana na zlecenie Sądu (vide: k. 402 akt (...) Sądu Okręgowego w (...)). Stąd nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek ewentualny pozwanego o skierowanie wniosku o weryfikację opinii biegłego do wskazanej przez pozwanego organizacji rzeczoznawców majątkowych i następnie na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z 382 k.p.c. przeprowadzenie dowodu z uzyskanej oceny zgodnie z wnioskiem pozwanego złożonym w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, jak również nie był trafny zarzut naruszenie przepisów postępowania tj. art. 207 § 6 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. i art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c.

Sąd Apelacyjny postanowieniem wydanym na rozprawie apelacyjnej w dniu 8 listopada 2018r. dopuścił dowód z ustnych wyjaśnień biegłego sądowego J. W. do opinii sporządzonych na piśmie w związku z zastrzeżeniami zgłoszonymi przez pozwanego do tychże opinii w piśmie procesowym z dnia 19 września 2017r. Biegły sądowy J. W. na rozprawie w dniu 7 grudnia 2018r. złożył wyjaśnienia i pozwany po przesłuchaniu biegłego nie zgłosił wniosku o powołanie nowego biegłego sądowego. Biegła A. K. została przesłuchana przez Sąd pierwszej instancji na rozprawie w dniu 21 stycznia 2016r. (vide: k. 438 akt). Brak było podstaw do przeprowadzenia dowodu z kolejnej opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego oraz kolejnej opinii biegłego z zakresu budownictwa. Sąd w odniesieniu do dowodu z opinii biegłego ma obowiązek ocenić czy dowód ten ze względu na swoją treść, zakres, poziom merytoryczny, przyjętą przez biegłego metodologię, kompletność odniesienia się do zgromadzonego materiału dowodowego i zastosowane na jego podstawie założenia, jest dowodem przydatnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu do wyroku dokonał oceny opinii sporządzonych przez biegłego sądowego J. W. i ocena ta skutecznie nie została w apelacji zakwestionowana przez pozwanego. Specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności tej opinii z zasadami doświadczenia życiowego, logiki i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez Sąd do tych kryteriów oceny stanowi należyte i wystarczające uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłego za przekonywującą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia (...). (...). (...)). Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie może stanowić wyłącznej podstawy do uwzględnienia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego. Granicę obowiązku prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego wyznacza ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy, zaś okoliczność, iż opinia nie ma treści odpowiadającej stronie nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego podniesione przez pozwanego zarzuty okazały się niewystarczające do podważenia wniosków płynących z opinii biegłego J. W.. Stąd nie zasługiwały na uwzględnienie wnioski ewentualne pozwanego o przeprowadzenie, na podstawie art. 380 k.p.c., dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości oraz dowodu z opinii innego biegłego z zakresu budownictwa, jak również nie był trafny zarzut naruszenie przepisów postępowania tj. art. 207 § 6 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. i art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c. (pkt 8 zarzutów apelacji).

Nieuzasadniony okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 278 § 1 k.p.c. k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. Wbrew twierdzeniom skarżącego sporządzone przez biegłego sądowego J. W. opinie pisemne w swej treści nie wykraczały poza granice przewidziane dla przedmiotowego środka dowodowego. Środkiem właściwym do ustalenia czy wartość nieruchomości powodów uległa obniżeniu z uwagi na ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania była wyłącznie opinia biegłego. Ustalenie więc, że na skutek hałasu oddziałującego na nieruchomości powodów wartość tej nieruchomości spadła traktować należy jako okoliczność, na którą dowód z opinii biegłego został powołany. Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 9 lutego 2000r. (...) (...)wskazał, że art. 227 k.p.c. nie może być przedmiotem zarzucanego Sądowi naruszenia, bowiem nie jest on źródłem jakichkolwiek jurysdykcyjnych obowiązków ani nawet uprawnień Sądu, a jedynie określa wolę ustawodawcy wyrażającą się ograniczeniem kręgu faktów, które mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził, żeby treść opinii sporządzonych przez biegłego sądowego J. W. czy wnioski z nich płynące pozostawały w sprzeczności z decyzją (...) Dyrektora Ochrony Środowiska oraz sporządzonym na jej potrzeby „raportem środowiskowym”. Dokumenty te w ogóle nie odnosiły się do spadku wartości nieruchomości powodów, toteż nie mogły podważyć wniosków biegłego. Ponadto z decyzji (...) Dyrektora Ochrony Środowiska, z „raportu środowiskowego”, jak również z faktu sporządzenia tych dokumentów wywieść należy wnioski, które potwierdzają słuszność stanowiska Sądu Okręgowego. Dokumenty te stanowią bowiem element procedury zakończonej ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Decyzja (...) Dyrektora Ochrony Środowiska z 28 lutego 2011r. stwierdza konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania w związku . z przedsięwzięciem „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.”. Wynika więc z tego, że utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania wiązało się nie tylko z koniecznością prawnego uregulowania stanu już istniejącego, ale przede wszystkim stanu przyszłego związanego z planami inwestycyjnymi pozwanego. Istotą wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania jest zaś brak możliwości dotrzymania standardów jakości środowiska - art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2017 poz. 519 z późn. zm.) zwanej dalej p.o.ś., a z tej to okoliczności powodowie wywodzili swoje roszczenie. Tym samym nie sposób było stwierdzić, aby Sąd pierwszej instancji dokonał ustaleń sprzecznych z decyzją (...) Dyrektora Ochrony Środowiska. Stąd zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz art. 244 k.p.c. nie był trafny.

Z kolei jak chodzi o naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. to do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia tego przepisu skarżący obowiązany jest wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. W celu wykazania naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. strona nie może jedynie ograniczyć się do przytoczenia treści tegoż przepisu, lecz musi wykazać jakich dowodów Sąd nie ocenił lub które z dowodów ocenił wadliwie. Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu do wyroku podał motywy z powodu których opinie sporządzone w niniejszej sprawie przez biegłego sądowego J. W. uznał za materiał będący podstawą dokonywania ustaleń faktycznych w sprawie i dokonał oceny tego dowodu. W apelacji ocena tej opinii nie została skutecznie zakwestionowana. Wbrew zarzutowi przytoczonemu w uzasadnieniu do apelacji biegły sądowy J. W. określając wartość nakładów akustycznych na nieruchomości powodów nie oparł się tylko na ofercie handlowej (katalogu) firmy (...) z K., lecz korzystał z katalogów i ofert dostępnych w Internecie. J. W. na rozprawie w dniu 7 grudnia 2018r. zeznał, że w Internecie znalazł firmy, które ogłaszały się jako producenci stolarki dźwiękoszczelnej.

Udzielone przez te firmy odpowiedzi na zadane pytania i informacje wykorzystał w opinii z dnia 12 grudnia 2016r. przy czym w procesie różnych zapytań o ofertę na okna dźwiękoszczelne najpełniejszą informację biegły uzyskał od firmy (...) -okna" ze S. W.. (vide: opinia biegłego - k. 498 akt).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do postanowienia z dnia 18 maja 2018r. (...) wyjaśnił, że okoliczność, że biegły wskazał, iż sporządzona przezeń opinia nie stanowi operatu szacunkowego nie przesądza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jeżeli Sąd uznał tę opinie - mając na względzie kwalifikacje biegłego oraz ich merytoryczną treść - za adekwatne do tezy dowodowej wskazanej w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2016r. Sąd pierwszej instancji mając na względzie kwalifikacje biegłego jak i merytoryczną treść opinii uznał, że są one adekwatne do tezy dowodowej i ocenił

wiarygodność tego dowodu, którą to ocenę Sąd Apelacyjny aprobuje. Stąd zarzut naruszenia przepisów postępowania tj. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 3 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów pozwanego przytoczonych w apelacji, że Sąd Okręgowy naruszył prawo materialne tj. art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w zw. z art. 361 § 1 k.c. Nie ma podstaw, aby z punktu widzenia odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego ignorować rozwój lotniska wyrażający się w zwiększeniu ogólnej liczby lotów z 76 w 2010r. do prognozowanych 132 w 2034r. Oceniając zasadność roszczenia przewidzianego w art. 129 ust. 1 i 2 p.o.ś. Sąd jest obowiązany poddać całościowej analizie rozmiar ingerencji lotniska w prawo własności sąsiednich nieruchomości. Ingerencja ta wyraża się w ograniczeniu korzystania z nieruchomości w sposób niezakłócony, wolny od immisji przy czym, ani obowiązujące normy prawne, ani względy słuszności nie pozwalają na wniosek, że ograniczenie lotów w porze nocnej może zniwelować równoległe i systematyczne zwiększanie operacji w ciągu dnia. Przyjęcie przez lotnisko określonej, ostatecznej liczby operacji nocnych wynika z dostosowania się do wymogów decyzji (...) Dyrektora Ochrony Środowiska. Przytoczone ograniczenie chroni interesy okolicznych mieszkańców, jednak nie zmierza do odwrócenia ogólnego negatywnego dla nich trendu rozwoju portu lotniczego. W ostatecznym rozrachunku liczba operacji lotniczych w ciągu szesnastu lat ma zwiększyć się o ponad 70%, co niewątpliwie wpływa na ograniczenie prawa własności sąsiednich nieruchomości, a co za tym idzie, na ich wartość. Okoliczność, że lotnisko funkcjonuje od wielu lat i emitowało hałas także wcześniej, nie pozbawia powodów roszczenia odszkodowawczego. Nie ulega wątpliwości, że drogą do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. otworzyło powodom objęcie ich nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania ustanowionym uchwałą Sejmiku Województwa (...). T. akt prawa miejscowego wiąże się z rozwojem lotniska i z brakiem możliwości dochowania standardów środowiska, co wprost oddziałuje na sytuację powodów jako właścicieli nieruchomości. Z tego też względu nie jest słuszne stanowisko pozwanego, który kwestionuje związek przyczynowy między wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a szkodą powodów. Skoro uchwała Sejmiku Województwa (...) prawnie usankcjonowała niekorzystną sytuację powodów otwierając jednocześnie pozwanemu drogę do legalnego, godzącego w ich prawa rozwoju lotniska, to związek między wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a szkodą powodów jest oczywisty. Podkreślić należy, że Sąd Najwyższy w analogicznych sprawach toczących się przeciwko pozwanemu zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 p.o.ś. uznał za nieuzasadniony (vide: wyroki Sądu Najwyższego z dnia (...)) (...)i (...); postanowienia Sądu Najwyższego z dnia (...) (...), z dnia (...) (...)i z dnia 11 września 2017r. (...) Bez znaczenia dla prawidłowości powyższego rozumowania pozostaje okoliczność, że hałas lotniskowy nie pojawił się w następstwie ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Właściciel nieruchomości może doznać szkody, o której stanowi art. 129 ust. 2 p.o.ś., jeżeli akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości lub przedłuża na kolejny okres ograniczenia wprowadzone wcześniej na czas oznaczony (vide: wyroki Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2012r. (...) niepubl. oraz z dnia 21 sierpnia 2013r. (...), (...))Zdaniem Sądu Apelacyjnego ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska stygmatyzuje, na rynku, nieruchomości objęte tym obszarem jako trwale dotknięte niedogodnościami związanymi z sąsiedztwem lotniska; W odbiorze potencjalnych nabywców akt prawa miejscowego niweczy perspektywę zmniejszenia się oddziaływania czy nawet utrzymania się immisji na dotychczasowym poziomie. Nie jest przy tym najistotniejsze w jakim stopniu w określonym momencie operator lotniska korzysta z przyznanego mu praw. Doświadczenie życiowe wskazuje, że inwestycje w nieruchomości mieszkaniowe są z reguły długoterminowe i przemyślane, toteż samo otwarcie legalnej drogi do zwiększenia liczby operacji lotniczych odstrasza nabywców, a w konsekwencji powoduje spadek wartości nieruchomości.

„Opinia dotycząca zasad metodycznych wyceny nieruchomości do celów odszkodowawczych na obszarze ograniczonego użytkowania portu lotniczego oraz ocena poprawności zastosowanego modelu statystycznego (regresji wielorakiej) we wskazanych opiniach biegłego sądowego” sporządzona w dniu 3 sierpnia 2015r. przez I. F. i J. K. (vide: k. 595 akt) nie mogła odnosić się do opinii biegłego sądowego J. W., gdyż w rozpoznawanej sprawie pisemne opinie zostały sporządzone przez tego biegłego w dniu 5 grudnia 2016r. (vide: k. 461 akt), 12 grudnia 2016r. (vide: k. 492 akt) i 1 grudnia 2016r. (vide: k. 505 akt). „Uwagi do analizy rynku nieruchomości na (...) ograniczonego (...)” autorem których jest dr K. S. opatrzone są datą 29 grudnia 2014r. (vide: k. 582 akt). Uwagi te nie mogły więc odnosić się do opinii pisemnych sporządzonych w niniejszej sprawie przez biegłego sądowego J. W. gdyż powstały

wcześniej niż opinie pisemne sporządzone przez biegłego J. W.. Z kolei „Opinia w sprawie poprawności zastosowanego modelu statystycznego w wycenie nieruchomości” dr A. F. jest z 20 lutego 2015r. (vide: k. 583 akt), a więc także z daty sprzed sporządzenia opinii przez J. W.. Z treści opinii wynika, że nie dotyczy ona niniejszej sprawy, lecz sprawy(...) Powyższe dokumenty można traktować wyłącznie jako element twierdzeń pozwanego z tym, że jako powstałe przed sporządzeniem opinii pisemnych przez biegłego J. W. brak jest podstaw do uznania, że w jakikolwiek sposób podważyły wnioski płynące z opinii biegłego sądowego J. W.. W świetle powyższego również zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. nie był trafny, gdyż pozwany zarówno w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji jak i w apelacji nie podważył prawidłowości wyliczeń dokonanych przez biegłego sądowego J. W. w szczególności nie wykazał, że przyjął on błędne założenia statystyczne.

Częściowo zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Wymagalność roszczenia odszkodowawczego wynika z art. 455 k.c. Co do zasady odpowiedzialny za szkodę pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia odszkodowawczego z momentem otrzymania od poszkodowanego wezwania do likwidacji szkody. Przy czym przyjąć należy, że wezwanie, o którym mowa w art. 455 k.c. może wywołać omawiane skutki jedynie wówczas, gdy w konkretnych okolicznościach faktycznych z jego treści z wysokim prawdopodobieństwem można przyjąć, że rzeczywiście doszło do powstania szkody w wysokości żądanej w wezwaniu oraz, że adresat wezwania ponosi za nią odpowiedzialność. Zdaniem Sądu tego rodzaju cech nie nosi wezwanie wystosowane przez powodów do pozwanego w dniu 18 września 2013r. (vide: k. 86-88 akt). Powodowie pismem z dnia 18 września 2013r. wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 400.000 zł obejmującej odszkodowanie za spadek wartości nieruchomości w kwocie 300.000 zł i odszkodowanie z tytułu nakładów w wysokości 100.000 zł (vide: k. 87-88 akt). Do pisma tego nie załączono jakichkolwiek dokumentów sporządzonych choćby na zlecenie powodów z których wynikałaby zasadność kwoty 400.000 zł. Zarówno w świetle wysokości kwoty dochodzonej pozwem (80.000 zł rozszerzone w toku procesu do 132.021,30 zł) jak i wysokości kwoty zasądzonej zaskarżonym wyrokiem (132.021,30 zł) kwotę 400.000 zł uznać należy za wygórowaną, a w konsekwencji w żaden sposób nie uprawdopodobnioną w dniu 18 września 2013r. Ustalenie wysokości spadku wartości nieruchomości powodów nastąpiło dopiero w toku postępowania sądowego w pisemnych opiniach sporządzonych przez biegłego sądowego J. W.. Odpis opinii został doręczony pełnomocnikowi pozwanego w dniu 3 stycznia 2017r. (vide: zwrotne potwierdzenie odbioru - k. 547 akt). Przyjmując 7 dni na zapoznanie się z opinią uznać należy, że od dnia 11 stycznia 2017r. pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą odszkodowania w kwocie 132.021,30 zł. Biorąc powyższe pod rozwagę na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zaskarżony wyrok w punkcie 1 o tyle tylko zmieniono, że odsetki ustawowe od kwoty 132.021,30 zł zasądzono od dnia 11 stycznia 2017r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie roszczenie o odsetki od tej kwoty oddalono.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy. Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne z wyłączeniem tego, że imię powoda jest A., gdyż powód ma na imię E.. Jednakże Sąd Apelacyjny przedstawiając ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji i wnioski z nich płynące podawał już prawidłowe imię powoda. Wnioski płynące z dokonanych ustaleń Sąd Apelacyjny aprobeuje z wyłączeniem tego, że odsetki ustawowe od kwoty 132.021,30 zł winny były zostać zasądzone od dnia 1 października 2013r. Biorąc powyższe pod rozwagę apelację pozwanego w pozostałym zakresie, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t. Dz. U. 2018.265) obciążając nimi pozwanego.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 20 grudnia 2018r. przyznał biegłemu J. W. wynagrodzenie w wysokości 135,96 zł za stawiennictwo do Sądu w dniu 7 grudnia 2018r. i złożenie ustnych wyjaśnień do opinii złożonych na piśmie. Pozwany nie uścił zaliczki na koszty związane ze stawiennictwem biegłego do sądu. Ponieważ powyższa czynność wynikała na skutek wniosku pozwanego Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny w(...)) kwotę 135,96 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Ewa Staniszevska Mariola Głowacka Maciej Rozpędowski

--	--	--